

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

12 004

934

6-2-N-33

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍԱՏԷ

ՎԱՖԹԻԶ ԱՅԻՆԻՆԻՆ

ԻՃՐԱՍԸ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՏԸՐ

معارف نظارت جلیه سنک رخصتیه طبع اولتمشدر

ԻՍԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱԱ Ի ԱՐԱՄԵԱՆ

1883

ԻՆՃԻԼԻ ՔԻԼԻՍՍԵՏԷ

ՎԱՅԹԻՉ ԱՅԻՆ ԻՆԻՆ ԻՃՐԱՍԸ

ՀՍԳԳԸՆՏԱՍ ՏԸՐ

1.

Վաֆթիւղ մէսէլէսինին քիլիսա մէսէլէ-
սի իլէ վէք սըզը ալաբասը օլտըղըն-
տան էվլէլա քիլիսա հադդընտա պիր գաչ
սէօղ սէօյլէյիպ, անտէն վաֆթիղէ կէչէլիմ:

(Ա) Քէլէսա նէ՞ գէր:

Քիլիսա միւ"մինլէրին, եա'նի Ալլահըն
քէլամընտա պէյան օլունտըղը իւզրէ ա-
նա ինանանլարըն ճէմի'յէթի տիր, Միւ"մին
տէմէքլէ հադիգի միւ"մինլէրի, եա'նի ինա
Ալլահ կէրչէքտէն միւ"մին սայըլանլարը
անկլաաըղըմըլ թագտիրտէ, պունլարըն
քիմէր օլտըղը անճագ Ալլահա մա'լիւմ
օլմաղլէ, պիւթիւն տիւնեատէ մէվճուտ
պուլունան իչպու միւ"մինլէր ճէմի'յէթիէ
կէօրիւնմէզ քիլիսա թա'պիր օլունուր:

Հադիգի տինի գապուլ վէ իզրար էյլէ-
միւ, վէ Ալլահըն գալմը վէ Միւ"մինլէր
ճէմի'յէթի իսմիլլէ տիւնեայա մա'լիւմ օլ-
մուչ հէյյէթ վէ ճէմի'յէթէ տէ կէօրիւնիւր
քիլիսա նամը վէրիւմիւ տիր: կէօրիւնմէզ

մի՛յնէթ արասընտա պիլմէյէն պէլքի ազատէմ պուլունուր : Գիլիսանըն թէչքիլինտէ տիւնեէվի պիր մագսէտ օլմատըլը փէք աշիքեար տըր . « Պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան տէյիլ տիր » (Եուհ. 18. 36) : Ալլահըն տիւնեատա պիր քիլիսա թանգիմ էթմէսինէ էսաս՝ լութֆ Ուլլահ տըր (Թէս. 7. 6-8) : Պունտա պէօյիւք պիր մագսէտ՝ (ա) Միւ՛մինլէրին մուգատտէս օլմասը տըր . « Վէ սիզ պանա քեազինլէրտէն միւրէթթէպ պիր մէլէքիւթ վէ մուգատտէս պիր իւմիթ օլաճագսընը » (Խուր . 19. 6) : « Սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզ քեամիլ օլտըլը կիպի սիզ տաիի քեամիլ օլունը » (Մաթ . 5. 48) : (բ) Պիր ախէր մագսէտ՝ պիրպիրլէրինի մա՛մուր էթմէլէրի տիր . « Սիզտէն պիրի կիւնահըն իզալըյա փէքլէնմէմէսի իչիւն՝ Պու կիւն տէնիլտիքճէ , հէր կիւն պիրպիրինիգէ նասիհաթ էտինիզ » (Իպր . 3. 13) : (գ) Պիր պաշգա մագսէտ՝ տին ի հագիգիինն անլէրին վասըթասըյլէ տիւնեայա ի՛լան վէ պէյան օլունմասը տըր . « Պու գավմը պէն քէնտիմ իչիւն խալգ էյլէտիմ . անլէր համտըմը ի՛լան էտէճէքլէր տիր » (Իշա՛ . 43. 21) : « Իմտի կիտինիզ, ճիւմէ միլլէթլէրի շայիրա գըլընը » (Մաթ . 28. 19) : Պէօյլէճէ կէօրիւյօրուք քի քիլի-

սանըն եախտ Ալլահըն գավմընըն իլի՛ մուգատտէսիքտէ քէսպ ի թէրագգի էթմէյէ ճէհտ էյլէմէք, պէյթ Ուլլահտա թէճէմիւ՛ իլէ պիրլիքտէ Ալլահա իպատէթ վէ սէճտէ էյլէմէք, եէքտիկէրինի մա՛մուր վէ տին ի հագիգիլի նէշր էթմէք տիր :

(Դ) Միւ՛մինլէր ճէօյէլէնէ եախտ + էլիսայա
 կէրօէլէ + պօ՛րճ մը րըր :

Գիլիսայա՛ ալէնի սուրէթտէ տախիլ օլմագլըգ հէր ատէմին իֆասընտան գաջամայաճաղը պիր սորճ տըր : Տէտյլիմիզ րէսմէն վէ՛ ալէնէն կիրմէքլիք տիր , չիւնքի մաթլուպ պու տըր : Պիր րէնէէվէ շիրքէթէ ա՛ղա օլմագ իսթէյէն կիտիպ պու արզուսընը պէյան էթմէ՞զ մի , անա տախիլ օլմագ իչիւն թէքլիֆ օլունան շարթլար նէ իսէ , անլէրի գապուլ , վէ շիրքէթին նիզամ վէ գավանլյնիլնէ իթա՛աթ էտէճէյինի վա՛տ էթմէ՞զ մի : Միւ՛մասիսի Ալլահ , վէ մէրամ ու նէթիճէսի էպէտի հայաթ օլան պու շիրքէթ , պու բուհանի ճէմիլէթ , օլ գատար էհվէ՞ն մի տիր քի , Գրիսթիյան անըլան , վէ Գրիստոսա իւմիտ էթտիքլէրի իտտի՛ասընտա պուլունան նիչլէր՝ անա ա՛ղա օլմալարը իչիւն րէսմէն վէ՛ ալէնէն պու թագրիրի , եա՛նի Գրիստոսա իման էթմիլ օլտըգլարընըն

իգրարընը՝ էթմէք տէ օլուր , էթմէքսէք տէ օլուր կիսի վազիֆէսիզ վէ խաֆիֆ պիր էֆքեարտա պուլունսունլար : Մուսափի թանգիմտէ պու մաթլուպըն մա'լիւմ պիր շէյ օլտըղը՝ պունտան մուգատտէմ խոթիլսրամ օլունան այէթլէրտէն (թէս . 26. 17, 18տէն) անկլաշըլմը տըր : « Սէն պու կիւն Բապպա թէ'ահհիւտ էտէրսին , քի սէնին Ալլահըն օլաճագ , վէ սէն ա- նըն թարիգլէրինտէ սիւլուք վէ գապանկյն իւէ էվամիր վէ ահքեամընը հըֆզ էտիպ քէլամընը տինկլէյճէքսին : » Իլէրիտէ , Մուսանըն կիւնլէրինտէն սօնկրա , գազմ գէլալթէ տիւչիւպ թէքրար Ալլահա րիւճու՝ էթմէք խոթէտիքլէրինտէ , մէգքիւր 'ալէնի 'ահտը թէքրարլատըգլարընը կէօրիւյօրըզ . « վէ էճտատլարընըն Ալլահը Բապպը պիւթիւն գալլալէրինտէն վէ պիւթիւն ճանլարընտան թալէպ էտէճէքլէրի- նի . . . թէ'ահհիւտ էթտիլէր : վէ պիւլէնտ ալազ իլէ վէ սէտաի 'ազիմէ , պօրու վէ սուրնա չալարագ Բապպա եէմին էթտիլ- էր » (2 . թէվ . 15 . 12 , 14) : Մաթ- րուպը մէգքիւր Քրիսթիյանըզ թանգիմիւն- տէ տախի 'այնի տէրէճէ վէ զլյատէ- սիլլէ վազիհ տիր : « Իմտի հէր քիմ ա- տէմլէրին հուզուրընտա պէնի իգրար է- տէրսէ , պէն տախի սէմալաթտա օլան

Փէտէրիմին հուզուրընտա անը իգրար է- տէրիմ » (Մաթ . 10. 32) : « Շէյլէ քի Յի- սուսըն Բապպ իտյիլնի աղըն իլէ իգրար էտիպ՝ Ալլահ անը էմվաթտան իհես էթ- տիլինէ գալլին իլէ ինանըրսան , խէլաս պուլաճագսըն » (Բօմ . 10. 9) : Իմտի , քի- լիսա թա տիւնեսանըն իպթիտասընտան պէրու թէրթիպ վէ թանգիմ օլունմուշ , վէ թանգիմ էյլէյէն եէհովա Բապպ քէն- տիսի օլմուշ , վէ անը տա զայէթ 'ազիմ վէ ա'լա մագստէ մէսին թանգիմ էթ- միշ օլտուգճա , Քրիսթիյանըզա հալէս- քեար պուլունուպ տա , Ալլահըն գալմը- նա վէ քիլիսասընա րէսմէն վէ 'ալէնէն կիրմէքլլի խօր կէօրմէքլիք գատար պէօ- յիւք պիր խաթա նէ՞ օլա պիլլի : Պունու իհմալ էտէն պիր քէս պու իհմալը իչիւն հէր նէ 'էօզը վէ պէհանէ կէթիրսէ տէ , շունու պիլլէլի տիր քի , Ալլահըն պու մի- սիլլիւ աշըզ վէ մուգատտէս պիր թէր- թիպիլնի խօրլամագ իչիւն պու 'ալէմտէ հիշ պիր հապըլը 'էօզը պուլունամագ : Չիւնքի , (ա) էյէր պիր քիմսէնին իլթի- գամ էթտիլ շէրի'աթ՝ Քիթապը մուգատ- տէս օլուպ , անըն ֆէթվասընա պօյուն էյէճէք խէ , պու թէրթիպին քիթապի վէ իլահի օլտըլընը ինքեար էտէմէզ : (բ) էյէր քիլիսա տախիլինտէ պուլունան-

լարտան սա'ղըլարընըն 'էօմր ու աթվարը՝
 իգրար ու 'ահտլարընըն մուղայիրինտէ
 պուլունույօր իսէ, պու շէյ օլ 'ահտա վէ
 ճէմի՛յէթէ կիրմէմէք իչիւն սիր հագգ 'էօգր
 օլամազ : Յուղա խաին չըգտը իսէ , ըհ-
 սուլուգ պաթթա՞լ մը օլտու : Գօրընթօս
 քիլիսատընտա պիր պէօյիւք եարամազ
 պուլունտու իսէ , Ալլահըն քիլիսաճա թէր-
 թիպի մա՞հվ մը օլտու : Գրիսթիյան անը-
 լան պիրի խըրտըլըք էտէր , կիրակլի
 պօզար , եալան վէ քիւֆր էտէր իսէ , կի-
 րակինին , գուտսլէթ վէ հագլիգաթընըն
 սալընը ըհտտ էթմէքլիյէ պու պիր հագգ
 'էօգր մի տիր : Յիլան թիւճճար 'ազըլըք-
 ճա հարէքէթ էտէրէք պէօյիւք զլյանա
 օղրար իսէ , սէն պունու պէհանէ էտէ-
 րէք թիւճճարըլը պրագը՞ր մը սըն , Պիր
 էհլիլէթսիզ ես սէրիսօզ գափտան կէմի-
 սինի գայոյա չարիտըրըր իսէ , կէմիճի-
 լիք Ֆէննի տուրսո՞ւն մը : Յիլան գարըն-
 տաշ քէնտի թագրիրինին խիլաֆընտա
 պուլունույօր իսէ , Ալլահըն մուգատտէս
 թէրթիպինի խօրլամագ իչիւն 'ինտ Ալլահ
 պու պիր հագգ 'էօգր մի տիր : (գ) Եօք,
 էյէր Ալլահը վէ անըն հագգ տինինի ըհս-
 մէն վէ 'ալէնէն իգրար իլէ անըն գավմը-
 նա միւլհագ օլմագլըգտա թէ"խիսիւրտէ
 սէպէսլ եախօտ պէհանէ ատէմին քէնտի-

նի օլ մուգատտէս 'ալագայա լսյըք կէօր-
 մէմէսի իսէ , օլ թարաֆա տա պագա-
 լըմ : էյէր պիրի Րապպ Յիսուս Գրիստո-
 սա խուլուս իլէ խման էթմիլ , անըն քէ-
 լամընը քէնտի 'էօմրիւնէ նիգամ վէ գա'ի-
 տէ տէյիւ սէչմիլ , վէ քէնտինտէ օլան Փա-
 սիտ թապի'աթա զալիպ կէլմէք իչիւն Ալ-
 լահըն եարտըմընա կիւվէնէրէք , պիր թա-
 րաֆտան քէնտի Փասիտ թապի'աթը իլէ
 ճէնքլէչմէքտէ , վէ տիկէր թարաֆտան տա ,
 աղըր աղըր օլտուն , գուտսլէթէ տօղ-
 րու իւրլէմէքտէ իսէ , պէօյլէ պիրինին
 քիլիսայա կիրմէքլիքտէն իմթինա՛ էթմէսի
 քիլիսա հագգընտա եանկըլ պիր դըյաս
 թաշըտըլընտան օլմալը : Վագը՛ա քիլիսա՛
 քէնտի տախլիլնտէ պուլունանլարըն գուտ-
 սլէթ վէ տիյանէթտէ քէսպի թէրագգի
 էթմէլէրի մագսէտլիլէ Ալլահ թարաֆըն-
 տան թա՛յին օլունմուշ մախսուս պիր վա-
 սիթա օլմալլէ անըն ա՛գասը պուլունան
 հէր պիր Ֆէրաին՝Ֆարիզէի զիմէթի տիր
 քի կէրէք քէնտինին վէ կէրէք ա՛գասը
 պուլունտըլը պիւթիւն վիւճուտին օլ նի-
 շանկեահա վասըլ օլմասը , վէ ատէմ Յի-
 սուս Գրիստոսըն պօյունըն էօլչիւսիւնէ
 էրմէսի իչիւն էլինտէն հէր կէլէնի էտէ ,
 վէ լաքին , էյէր պիրի , « Պէն էվվէլա
 մուգատտէս օլուս , էվվէլա կիւնահալա-

ըմտան սրբապետներն զուրթուլուս , սոնկրա քրիստոսյա կիրմէկլյիմ՝ տէյիւ տիւ- շիւնիւրսէ , մէրգուս՝ պու հարէքէթիլյէ կէօսթէրմիլ օլույօր քի , Ալլահըն պու տիւնեատէ կէօրիւնիւր քրիստասընըն թա- սլի՛աթ ու մագստի նէ՛ օլտըղընը քէնտիսի տախի անկլամամըլ տըր : է- յէր պիրինտէ օլ ճէհտ վէ օլ իգտամ վար իսէ , քրիստոսյա անտէն միւնասիս պիր ա՛գա օլամագ : Եօգ , էյէր պիրինին քէնտի քէնտիսինի լայըգ կէօրմէմէսինէ էսաս քէնտի քէնտիսինի տահա կիւնահըն հիւքմի տլթընտա կէօրմէսի իսէ , էօյլէ պիրինին իլք էտէճէյի էյի քրիստոսյա կիր- մէմէսինէ պունու պիր՝ էօգր տէյիւ կէթիլ- մէք տէյիւ , իլլա սու հալը իշիւն Բապուլըն հուզուրընտա ալչագլանըպ ֆիղան էյլէմէք , վէ Ալլահտան ա՛գիվ վէ սէլամէթ պուլ- մայընճա քէնտի քէնտինէ րահաթ վէրմէ- մէք օլտա կէրէք տիր : Գօճուսընըն պաղ- չէսինէ էլլամ չալմագ իշիւն կիթմիլ օլ- տըղը սէպէպտէն տէրսինի էօրէնմէյէ վագթը գալմամըլ օլտըղընը պիր շայիրտ քէնտի խօճասընա հագգ պիր՝ էօգր տէյիւ կէթիլէ պիրի՛ր մի : Պիր չէհր էհալիսի մաթպու՛նի պուլունան ա՛տիլ վէ քէրիմ հիւքմտարա գարըլ ՚իսեան էթմէք նիյէ- թիւնտէ պուլունարագ օլան փարասընը սի-

լահա վէ հարպ թէտարիքեաթընա սարֆ էթմիլ օլտըղընը պարճուլ օլտըղը վէր- կիլի էտայէ գուտրէթի գալմամըլ օլտը- ղընա պիր հագգ 'էօգր տէյիւ կէթիլէ պիրի՛ր մի : Պիր գապահաթա տահա պէօ- յիւք պիր գապահաթ հագգ 'էօգր օլտպի ի՛ր մի : Ալլահը քէնտինէ Բապուլ տէյիւ սէչիս անը ալէնէն թագրիլ էտէրէք Ալ- լահըն գալմընա տախիլ օլմագըլք առէ- մէ իճրասընտան գալըմագ պիր ֆարգ ի- քէն , անը իհմալ էթմէք խաթա տըր , վէ պու իհմալա թէվպէսիղիլի սէպէպ կէ- թիլմէք տահա պէօյիւք խաթա տըր :

Ե . Քիլիսայա Գապուլ օլունմագընըն շարիւտըն
նէ՛ րէր .

(1) Քիլիսայա գապուլ օլունմագ իշիւն էտասի շարթարտան պիրի ճա՛նճաթ տըր : Քիլիսա միւ՛մինէրին , ես՛նի ինանտիւս- ըն ճէմիլէթի տիր տէնիլտիս ինանմագ վար իսէ ինանըլաճագ շէյ եախօտ շէյէր օլմալը տըր , վէ էյէր ինանտըղարը շէյ- լը վար իսէ , էպլէթթէ անլէրի պիլմէք լազըմ տըր : Օգույօրըք քի պէնի իսրա- յէլին ալէնի սուրէթտէ Ալլահ իլէ ահտա կիրմէլէրի հագրէթի Մուսա եէտիլէ քէն- տիլէրէ թէպլիլ օլունան շէրի՛աթը իլա- հիյէյի անկլայըպ էօրէնտիքէրինտէն սօնկ-

րա վազի՛ օլոռու : Հաքէզա , Ինճիլ թան-
գիմինաէ տախի քիլիտայա գապուլ օլուն-
մագլըղըն պիր շարթ ը էվլէյի Ինճիլին է-
տասի թա՛լիմաթընը վէ տին ի հագիգինին
գանուն վէ ագա՛խտինի քիֆայէթ միգտա-
րը պիլմէքլիք տիր : Բէսուլլէրտէն աեր-
՝ագապ սօնկրա կէլէն գատիմ քիլի-
սալէրտէ թա՛խիքլէրտէն կէլէնլէրի քիլի-
տայա պլմագտան էվլէլ թա՛լիմ էտերլէր
խտի :

(2) Շարթլարտան պիրի տէ Բաբէե
վէ Բէ՛ահէ-տ տիր : Սատէտիլանէ վէ
սրտգ իլէ օլան խման օլմատըգճա Ինճի-
լին թա՛լիմաթ վէ հագիգաթընը սատէ-
ճէ պիլմէքլիլին քիֆայէթ էթմէյէճէյինի
պէյանա հաճէթ եօգ տըր : Սալթ պիլ-
մէքլիք նիչէ տինսիզլէրտէ պա՛զը Քրիս-
թկանլարտա պուլունանտան զկատէ օլա-
պիլիր : Շէյթան քէնտիսի Ինճիլին թա՛-
լիմաթ վէ հագիգաթընա չօգ էյի վա-
զըֆ տըր : Իմոի պիլմէքլիք եալընըգ
օլտըղը հալտէ : Ալլահըն գապմընա
ա՛զա օլմագլըղա քիֆայէթ էթմէյէճէ-
յի աշիքեար տըր : Պու սէպէպտէն պիր
քիմսէ քիլիտայա գապուլ օլունա պիլմէսի
իչլան Քրիսթկանլըղըն թա՛լիմաթ վէ շէ-
րիաթ վէ հագիգաթընա քէնտինին խման
կէթլիլիլ օլտըղը հագըընտա ՚իթիմատա

չայան , ետ՛նի սախթէ օլմայըպ խուլըս վէ
սըտգ իլէ օլան պիր թագրիր վէրմէսի ,
վէ Քրիսթկանլըղըն էվախիրնէ իթա՛աթ
էտիպ անլէրին ահքեամընա մուվաֆրգ
սուրէթտէ եաչամաղը թէ՛ահհիւտ էթմէ-
սի տախի գաթի շարթլարտան պիրի տիր :

(3) Պու սըրտատա զիքր օլունաճագ
Լեչիւնճիւ պիր շարթ տախի 'էօճը ու ահվա-
լըն Բաբբէե ճա-վաֆուէ կէլէսի տէր : Քիլիտայա
կիրմէյէ թալլիպ պուլունանըն 'էօմիււ վէ
պէյն էն նաս աթվարը թագրիր վէ թէ՛ահ-
հիւտինին մուղայիրնտէ պուլունմայան
վէ տինտարլըղընա աա՛լիր 'իթիմատա չա-
յան իսպաթ կէօսիթ էրէ պիլէն նէվտէն օլ-
մագ կէրէք տիր : Ֆիլիլի գապլլինէ մուխա-
լիֆ կէլէն պիր քէսի հիշ պիր Ինճիլի քի-
լիսա քէնտի ա՛զալըղընա գապուլ էթ-
մէմիշ , վէ էթմէզ : Քրիստոսուն քիլի-
սատը պու տիւնեատա զայէթ պէօյիւք
պիր խըզմէթէ , ետ՛նի խմանըղ աիւնեոյը
Քրիստոսըն վատըթատըյէ Ալլահա եագըն
կէթիլիմէք կիսիլ ազիմ վէ ազիգ պիր խըզ-
մէթէ թա՛յին , վէ տիւնեանըն Բու-զա վէ
Նուրա օլմագ իչլան թանգիմ օլունմուշ , վէ
Ինճիլ ի շէրիֆտէ աճա չօգ քէրրէ « Միւ-
մինլէր , » « Մուգատտէպլէր , » վէ եախօս
« Մուգատտէպլիյէ տա՛վէթ օլունմուշար , »
Խամի վէրլիլիշ օլտուգճա , քիլիսա էլ-

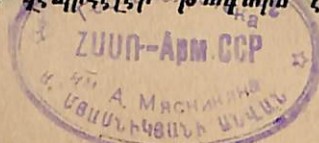
պէթթէ քէնտինէ ա՛ղա գապուլ էտէճէյի
քիմնէլէրտէ թագվա արայաճագ տըր.
արամամագ էտէմէզ :

(2) Եէհո-դէ Կիւստընն Գրի-Ռիյան
Կիւստընն 'ալ-գուսը Դէ՞ Գրի :

Քիւստընն իհասարնատ էասը Ալլահըն
անը թէչքիլ էթմէքտէ մագսէտի , վէ քի-
լիսանըն պու տիննետատ հաիզ պուլուն-
տըլը ումուր ու խըզմէթինին նէ օլտըլը
թարաֆընտան անա պագաճագ օլուր իսէք.
Մուսավի վէ 'իսավի քիլիսալէր պէյնինտէ
պիր Փարգ օլմայըպ մկզքիւր խուուս-
լարըն ճիւմէսինտէ եէնի քիլիսա տահա
մունթագամ պիր սուրէթտէ օլարագ էս-
քի քիլիսանըն տէվամը տըր : Գատիմ քի-
լիսայը Գրիսթիյան քիլիսասընտան այը-
րան պիր Փարգ վար իսէ , անճագ անըն
հիւքիւմէթէ եա միլլէթէ օլան միւնտս-
պէթի տիր : Վէ պու քիւչիւք պիր Փարգ
տէյիլ տիր : (ա) էսքի ուուլտա Փիւնէ
վէ Կիւստընն : Ալլահ պիր միլլէթի քէն-
տիննէ քիլիսա էյլէտի , վէ օլ քիլիսայը
տախի պիր միլլէթ էյլէտի : (բ) Պու
սէպէստէն , պիրինէ ա՛ղա օլան օլ պիրինէ
տէ ա՛ղա օլուր , վէ պիրինտէն իխրաճ
օլունան օլ պիրինտէն տէ իխրաճ օլուն-
մուչ օլուր իտի . եա՛նի օլամագ իտի քի ,

79-06583

պիրի Եէհուտի քիլիսասընտան չըգմըչ օլ-
սուն , վէ եինէ տէ Եէհուտի միլլէթին-
տէն սայըլսըն , վէ եախօտ օլամագ իտի
քի Եէհուտի միլլէթինտէն սայըլսըն տա ,
Եէհուտի քիլիսասընըն ա՛ղասը սայըլմասըն :
Պիրինին ա՛ղասը իտի իսէ , մուլթաբա օլ
պիրինին տէ ա՛ղասը իտի : (գ) Պինա՛էն
'ալէյն միլլէթէ ա՛ղա գապուլ օլունմագ-
լըլըն շարթը նէ իսէ , քիլիսայա ա՛ղա գա-
պուլ օլունմագլըլըն շարթը տախի հէման
օ իտի , եա՛նի Ալլահը քէնտինէ Բապպ տէ-
յիւ սէչմիչ օլտուղընը թագրիւր , վէ ա-
նըն շէրի՛աթընա իթա՛աթ էտէճէյինի թէ-
'ահհիւտ էթմէքիւք իտի : (դ) Գէզալիք ,
միլլէթ ա՛ղասընըն իմթիյագը նէ իտի իսէ ,
քիլիսա ա՛ղասընըն տա իմթիյագը հէման
օ իտի , եա՛նի պիրինին Եէհուտի միլ-
լէթինտէն օլտըլը իչիւն նէ շէյլէրէ սէ-
լահիլէթի վար իտի իսէ , Եէհուտի քի-
լիսասընտան օլտըլը իչիւն հէման օ շէյ-
լէրէ սէլահիլէթի վար իտի : (ե) Պու սէ-
պէստէն , եա՛նի միլլէթ վէ քիլիսա պիր
օլտուղընտան հիւքիւմէթ էհալիտէն միլ-
լէթճէ Փարզլարընըն իճրասընը թալէպ
էթալի միսիլլիւ , տիննէ պօրճլարընըն իճ-
րասընը տախի թալէպ էտէր իտի : Մէ-
սէլա , պիւթիւն գալմըն խաթն օլունմա-
սը , գէպիհէլէր թագտիմ էթմէտի , վէ

մու'այլէն վազբթ տա հեյքելէ կիթ մէսի հիւքի մէթ թարաֆընտան տախի թալեպ ւըւնուր խաի :

Քրիտասարն կկւիպ, քէնտի ինճիլինին ճէ- մի' միլլէթկէր իչլուն օլտրդընը պէյան էթ- մէ սկյէ օրթ տտաքի այրքան տիվար գալ- արրոյար . շէյլէ քի Քրիսթկոյանրգ թան- ցիմինտէ քի իսա վէ միլլէթ արթըգ պիր օլմոյաճագ խաի : Պու սկպկ պտէն , շիմոի քիլիսա տ'գասը օլմագըղըն միլլէթ վէք Ելէ պիր 'այրագասը եօգ տըր :

Քիլիսա հազգընտա օլան պու իֆատէ- լէր անկլաշըլտըգտան սօնկրա , վաֆթիդ հազգընտա տէնիլէճէք շէյլէրին անկլա- շըլմասը գօլալտանըր :

(է) վաֆթիլէ շէ՞ քէր :

Ինճիլ թանգիմինտէ իճրա օլուան վաֆ- թիլը էսքի թանգիմին սիւննէթի եէրինէ կէշիլը օլմասըլլա , սիւննէթէ քէն ճիհէ- թկյէ վէ եէհուտի քիլիտասընա օլան միւ- նասէպէթի թարաֆընտան պագըլտըղըն- տա մ'անասը նէ խաէ, վաֆթիլիլին տէ մ'ա- նասը հէման օ'տուր : Քիթապտան էօյ- րէնտիլիմիգէ կէօրէ, սիւննէթ ին մ'անասը պաշըճա իթի տիր , պիրի 'ալաշէր եախօս Նիշա , վէ տիկէրի ֆէհը օլմասը տըր : (ա) Ալամէթ հալինտէ մ'անասը կիւնահտան

թէմիզլէնմէքիլյէ , եանի քալէն սիւննէ- թինէ տէլալթ էտէր խաի : (Թէս . 10 . 16 : էր . 4 . 4 : 'Ամալ . 7 . 51 :) (բ) Միւհը հալինտէ մ'անասը Ալլահ իլէ քէն- տի գալմի պէյնիտէ 'ագա օլուան մու'ա- հէտէյէ թարաֆէյնտէն վազ' օլուան իմ- գա մագամընտա խաի : Ալլահը քէնտիլէ Րապպ տէյիւ սէշիլը օլուպ , անըն կվամիր վէ շէրի'աթընա իթա'աթ էթմէք իչլուն էյ- լտիլի թագրիր վէ թէ հհհիւտիւն թաս- տիգի գըմնընտա ինտանըն քէնտէ թարա- ֆընտան գօտուղու , վէ Ալլահըն տախի' անըն Ալլահը օլմագ իչլուն էյլէտիլի ինա- յէթ' ահտընա քէնտի թարաֆընտան թա' յին պույուրտուղը միւհըր խաի : « Վէ պէն սէնին , վէ սէնտէն սօնկրա նէպլինին Ալլահը օլմագ իչլուն , պէնիմ իլէ սէնին արանտա՝ վէ սէնտէն սօնկրա քէնտի 'ասըրլարընտա նէպլինին արասընտա , 'ահաը էպէտի օլմագ իւգրէ , 'ահտըմը տալիթ գըլտըմ . . պէնիմ իլէ սիզին ա- րանըգտա վէ սէնտէն սօնկրա նէպլինին արասընտա հըֆգ էտէճէյիլիլ 'ահտըմ պու տըր քի սիզտէն հէր պիր էրքէք խաթն օլուանուն » (Թէք . 17 . 7 , 10) :

Ինճիլի շէրիֆ թանգիմինտէ իճրա օլու- նան վաֆթիլիլին մ'անասը տախի հէման մէգքիւր իքի խուսուս օլուպ , պիրի' եէ-

նի տօղուչ ետյգամասը վէ Բուհ իւլ գուտս
 եէնիլէ մկսիյլէ գալլին մուգատտէս գը-
 լընմասընը կէօսթէրմէք իշլեն Վիր 'այլա-
 մէթ , վէ օլ պիրի տէ՝ Ալլահըն քիլիսա-
 սընա կիրմէք իսթէյէն իլէ Ալլահըն մի-
 յանէսինտէ 'ադա օլուենան մու'ահէտէնին
 թաստիգի պտպընտա թարաֆէյնտէն գա-
 պուլ օլուենմուչ պիր միւհր հալինտէ օլ-
 տուղու աչըգ պիր հագիգաթ տըր :

(Ը) Բէյէրէ՞ն Վաֆէիչ օլուենմուչ :

1. Մէսէլէ քէմալէ էրմիչ, ե'անի պէօ-
 յիւմիւչ քիմսէլէր հագգընտա իսէ . քիմ-
 լէր վաֆթիզ օլուենմագ կէրէք օլտուղը ,
 վէ եախօտ վաֆթիզին նամզէտլէրի քիմ-
 լէր օլտուղը պու այինինին (է . պէնատէ
 իֆատէ օլուենտուղըիւզրէ) մ'անասընտան,
 վէ ինճիլ շէրիֆին այէթլէրինտէն գօ-
 լայճա անկլաշըլըր : (ա) Վաֆթիզ 'ահ-
 տըն միւհրի իսէ, էվէլէ 'ահտ էթմէք, «ծիլը»
 վաֆթիզ օլուենմագ լազըմ տըր տէմէք
 տիր : 'Ահտ տէտիյիմիզ Ալլահ իլէ մու'ահէ-
 տէ տիր : Մէգքիւր 'ահտա կիրմէք՝ անըն
 գավմընա միւնգամմ վէ անըն քիլիսասը-
 նա տախիլ օլմագ տըր . վէ պուենա տա-
 խիլ օլմագըղըն եախօտ քիլիսայա գա-
 պուլ օլուենմագըղըն շարթլարը իսէ պուեն-
 տան ագտէմ (ն . պէնտոտէ) կէօրտիյիւմիւչ

իւզրէ , (1) Գրիսթիյանիլդէ հագգընտա
 քիֆայէթ միգտարը մ'ալլումաթտան , (2)
 Գրիստոսա ինանմըչ օլտուղընը խուլուս
 վէ սըտգ իլէ թագրիր էտիպ , անըն շէ-
 րի'աթընա իթա'աթ էտէճէյինիթէ՝ահհիւտ
 էթմէքտէն , վէ (3) թագրիրինի թէքըլպ
 էթմէյէն 'էօմր ու աթվարը վէ տիյանէթի
 պուլուենմագըղտան 'իպարէթ օլուպ, պիւ-
 լուղա էրմիչ պիր քիմսէնին վաֆթիզ օլու-
 նա պիլմէսի իշլեն շուրութ իլթէ պուենլար
 տըր(բ) Հապէշլի 'խտըմ Թիլիսպոստա՝ «Իշ-
 թէ սու , վաֆթիզ օլուենմագըղըմա նէ՞
 մանի՞ վար տըր» աէտիյինտէ , Թիլիպոսըն
 անա , «էյէր պիւթիւն գալլինտէն իման է-
 տէրսէն , ճա'իզ օլուր» աէյիւ վէրտիյի ճէ-
 վապ տախիլտուտուսը մէգքիւրիւ թաստիզ
 էտէր : Պուենտան մա'տա , (դ) Գրիստոսու
 'ալէնէն իգրար, վէ անըն էվամիր վէ շէ-
 րի'աթընա իթա'աթ էտէճէյինիթէ՝ահհիւտ
 էթմէմիչ օլան պիրինի՞ ինճիլ քիլիսա հիշ
 պիր 'սորտա վաֆթիզ էթմէմիչ օլտուղը
 տախիլ պու մատտէյէ մէթանէթ վէրիր :

2. էյէր սիւ'ալ քիւշիւք չօճուղլար հագ-
 գընտա իսէ , օլ տէմ՝ մէսէլէ աթիտէքի
 հէյէթի ալըր :

(Թ) Բէյէրէ՞ն Վաֆէիչ օլուենմուչ :

Պու փէք մուհիմմ պիր մէսէլէ օլուպ,
 Փարզը վազըթլարտա կէնիչ միւպահէ-

սէլքի տախի մատոէ օլմուշ տըր : Բիւ-
 լէրին չօճուգլարը վաֆթիդ օլունմալը սիւ-
 'ալընա ճէվադէն , ճէմի' ինճիլի քիլիսալէր
 եէքտիլ եէքգէսան , Բրիստոսա ինանան-
 լարըն չօճուգլարը վաֆթիդ օլունմալը տըր
 տէրլէր : Պու գատարընը ճէմիսի պլիա իս-
 թիւնա գատուլ էտէր : Միւսալհէսէյէ մատ-
 տէ օլան նօգթա մէգքիւր սէօզիւն թէֆ-
 սիրինտէն իլէրի կէլիր : Բրիստոսա ինան-
 մագ նէ՞ տիր , եախօս քիմիլէ՞ր Բրիստոսա
 ինանմը սայըլաճագլար տըր սիւ"ալընա
 կէլիւնիրսէ , քիմիլէրին չօճուգլարը վաֆ-
 թիդ օլունմագ կէրէք օլտուղը տախի պու-
 նա վէրիլէճէք օլան թէֆսիր ու մ'անայա
 կէօրէ գարարլաշարըլըր :

Չօճուգլարըն վաֆթիդի մէսէլէսինէ օ-
 լան 'ալագասընճա քիմիլէրին Բրիստոսա ի-
 նանմը սայըլաճագլարը խուսուսընտա
 վէրիլէն պիր թէֆսիր աթիւտէքի տիր :

1. Բրիստոսա ինանմագ , խուլուս վէ-
 սըագ իլէ օլուն օլմասըն , Անա ինանը-
 րըմ տէյիւ թագրիր էթմէքիլէ տիր :
 Տիւնեէվի վէ ճիւմանի միւլահագա վէ մագ-
 սէտլէրէ մէպնի պու գավլի իլթիգամ է-
 տէնլէր օլմուշ իսէտէ , Բիթագալա մուվա-
 Փըգ օլմատըղը փէք ալիքեար տըր : Գա-
 տիւմ Եհհուտի քիլիսասընտա , էյի քէօ-
 թիւ , հէր Եհհուտիին էվլատը խաթն օ-

լունմասը պու իտաի'այա խալաթ կէթի-
 րիլէմէգ , չիւնքի , մուգատտէմա (Չ. պէնտ-
 տէ) իֆատէ օլունտըղը իւզրէ , Մուսա-
 վի թանգիմտէ սիւննէթ' միլլէթիլէ 'ալա-
 մէթի տախի իտի շէօյէ քի Ամէրիգա-
 ւը սայըլմագլըղըն շարթը Ֆիլան խու-
 սուս , վէ ինկիլդ միլլէթիւնտէն օլմագլը-
 ղըն շարթը Ֆիլան խուսուս օլտուղը մի-
 սիլլու , օլ վագքըթ տախի Եհհուտի միլ-
 լէթիւնտէն սայըլմագլըղըն պէլի պիր շար-
 թը սիւննէթ իտի , վէ ւաքին ինճիլ թան-
 գիմիւնտէ պու տիվար գալարըլըմը օլ-
 մաղլէ , վաֆթիդին սալթ պէր , ե'անի ան-
 ճագ բուհաննի մ'անասը գավմը տըր :

Տէտիք քի , պու թէֆսիրի իլթիգամ է-
 տէնլէրին իտաի'ասընճա Բրիստոսա պու
 վէճիլէ ինանան հէր հանկը պիր տտէմ
 քէնտի չօճուղընըն վաֆթիդ օլունմասընը
 թէքլիֆ էտէր իսէ , քէնտիինն 'էօմրիւնէ
 եա թագիր ու հարէքէթիւնէ պագլըմագ-
 սըղըն տնը վաֆթիդ էթմէլի : Անաշըլար-
 ղընա կէօրէ պու իտաի'ա պ'աղը եանկըլ
 թէմէլլէրտէն նէլէթ էթմիլ օլարագ ան-
 լէրի գըստաճա զիքր էտէլիւ :

(ա) Մէգքիւր Ֆիլքը չօք քէրրէ վաֆ-
 թիդի 'աչա ի Բապոյանի այլիննտէն էհ-
 վէն եա խաֆիֆ սայմագլըգտան իլէրի
 կէլիլ տիր : Պու գավլ հիւքմիւնճէ մէգ-

քիւր իքի սըրրւարս միւլհագ օլմագլըզըն շուրութը միւսալի տէյիլ տիր, ե'անի պիր քիմսէնին 'աշա ի Բաղպանիյէ եագլաշա պիլմէսի իշիւն անըն Քրիստոսս իմանը խուլուս վէ սըտգ իլէ օլմասը լագըմ կէլիր իքէն, չօճուզընը վաֆթիլզ էթտիրէ պիլմէսի իշիւն օլ տէրէճէ իման լագըմ տէյիլ տիր : Մէգքիւր իքի այինլըրին պէյնինտէ պէօյլէ պիր Փարգ օլտուզընը ինճիլի շէրիֆտէն իսպաթ էթմէյէ գալգըշմագ միւշքիլ պիր իշէ թէշէպպիւս կթմէքլիք տիր, պին'աէն'ալէյհ,

(Բ) Պու Փիքը վաֆթիլդին մ'անախ ասլիսինի ունութմագտան նէշէթ էատիր : էյէր վաֆթիլզ Ալլահ իլէ 'ագտ օլունան 'ահաըն նիշանը վէ միւհրի իսէ, (պագ է պէնտէ) անը էհվէն եա խաֆիֆ պիր շէյ եէրինէ գօմագ նա'սըլ օլա պիլիր : Միւճրիմ ինսանըն' անընլէ 'ահտա կիրիլմէյէ գալգըշտըզը զաթ' եէհօվա Ալլահ քէնտիսի, 'ահտըն մատտէսի էօլմէզ ճան, վէ մագսէտի հայաթը էպէտիյէ օլաըգճա, պու բէսմ ու այինէ խաֆիֆ պիր նագար իլէ պագմագլըգ նի'ճէ թէֆսիր օլունա պիլիր :

(Գ) Մէգքիւր իտտի'այա պիր ասիէր եանկըշ էսաս տախի շու կէօրիւնիւյօր . ե'անի, պիր ատէմ քէնտի քէնտիի Ալլահա վագֆ ու թախսա էթմէմիշ իքէն,

քէնտի էվլատընը վագֆ էտէ պիլիր զանն օլունույօր : էյէր ատէմին քէնտի չօճուզընը, վաֆթիլզ էթտիրմէսինտէ պիր մանա վար իսէ . պու աըր քի անը Ալլահըն ահաընա կիրտիրյօր, Ալլահա թագտիմ վէ թագտիս էտիյօր : էյէր պու թագտիմ վէ թագտիս իշինտէ Քրիստոսուն նամընա թագքրիր էյլէտիյի իման խուլուս վէ սըտգ իլէ իսէ, նի'շիւն օլ իման իլէ էվլէլա քէնտիսի օլ 'ահտա կիրմէյօր : էվլատը իշիւն Ալլահըն 'ահաընա ըի'այէթ կէօսթէրիպ տէ, քէնտիսէ կէլինճէ անը խօրլամագ նէ' տէմէք տիր : Եօգ, էյէր էվլատընը վաֆթիլզ էթտիրմէքլիքտէ Քրիստոսուն նամընա թագքրիր էյլէտիյի իմանըն խուլուս վէ սըտգ իլէ օլմատըզընը քէնտիսի հիսս էտէյօր իսէ, սագընսըն . շիւնքի պու հարէքէթի Ալլահը իսթիւհագյէ գալգըշմագ աըր : Քիլիստանըն գափուլարընը լագըմընտան զիյատտէ քիւշիւպիւսպ տարալթմագլէ չօգլարընը քիլիսանըն նի'մաթընտան լոարիճտէ պրագմագ պիր գուսուր սայըլա պիլիր : Վէ լաքին, հագիգաթ արամայըլ սատէճէ թագքրիրէ պագմագլըգ պիլի հագիգաթտան փէք իրաղա կէօթիւրիւր : Շէօյլէ քի, էյէր պու ուսուլը գապուլ վէ միւճրիլինճէ հարէքէթ էտէճէք օլուր իսէք, Ալլահ գալմը անըլանը :

կիթտիքճէ տիւննայտ ետզըն կէօթիւրէ-
րէք , քիլիսա իլէ տիւննա պէյնինտէ պիր
պէլլի ֆարգ պրագմամըլ օլուրըլ : Հա-
քիմ հիւքիւմէթտէ , թիւճճար քէնտի թի-
ճարէթինտէ , վէ էսնաֆ քէնտինին եէվմի
մապահաթընտա սատէճէ թագրիրէ գա-
նա'աթ էթմէյիպ , անընլա պէրսպէր հա-
գիգաթ տախի արամագտա իքէն , Ալլա-
հըն գավմընա վէ քիլիսասընա տախիլ օլ-
մագըլը կիպի 'ալա վէ մուգատտէս պիր
մատտէ տիւննանըն պու 'ատի վէ գէմանի
իչէրինտէն տէ էհվէն մի տիր քի , պու-
նա կէլինճէ սատէճէ թագրիրէ գանա'աթ
օլունուպ տա անտէն էօթէ հագիգաթ
արանըմասըն :

2. Գրիստոսա խման կէթիրմէքլիք հագ-
գընտա իքինճի թէֆսիրին նէ օլաըլը
պունտան մուգատտէմ քիլիսայա ա'ղա գա-
պուլ օլունմագըլըն շարթլարը պէյան օ-
լունուր իքէն (Ե. պէնտտէ) դիքր օլունան-
տան անկաշըլըլ օլաճագ արր : Մէգքիւր
թէֆսիրէ կէօրէ , (ա) պիր լիմնէ Գրիս-
տոսա ինանմըլ օլաըլընը խուլուս վէ
ըլտա իլէ 'ալէնի պիր սուրէթտէ թագրիր
էտէր , վէ (բ) Գրիսթիյան տինի հագըն-
տա քիֆոյէթ միգտարի մա'լիւմաթը օ-
լուպ , անըն էվմիր վէ ահքետմընա ի-
թա'աթ էտէճէյինի վա'տ էտէր , վէ (գ)

'էօմրիւ թագրիրինէ մուվաֆըդ օլուպ ,
տլյանէթ 'ամէլէրի իզհար էտէր իտէ ,
պու՝ անը քիլիսա 'աղալըլընա գապուլ
էթմէյէ քեաֆի տիր :

Գրիստոսա խման կէթիրմըլ օլանլար
քիմէր օլաըլը անկաշըլըլըգտան սօնի-
րա , անճագ պէյլէլէրին չօճուգլարը
վաֆթիգ օլունմագ կէրէք օլաըլը հալլյ-
լէ մատտէնին թապիւթընտան անկա-
շըլըլըգտան պաշգա , պէյլէ օլաըլընա
Գրիթապը մուգատտէստէն տախի աշըդ
խալաթլար վար տըր :

(1) Սհտը 'աթիգտէն անկալաըլըմը-
գա կէօրէ , չօճուգլար տախի Ալլահըն 'ի-
նայէթի 'ահտընըն տախիլինտէ իտիէր :
Ալլահըն 'ինտինտէ վալիտէյն իլէ էվլատ
պիր տիր : «Սէնին վէ սէնտէն սօնիրա նէ պի-
նին Ալլահը օլմագ իչիւն . . 'ահտըմը սապիթ
գըլարըմ (թէք . 17, 7) : Մուսավի 'ահ-
տըն 'ալէնէն իճրասը էսնասընտա պէյլէ
օգույօրըլ : «Սըպթ րէ"իտէրինիգ , իխթի-
յարլարընը վէ նագըրլարընըլ , վէ Խորա-
յէլին քեաֆիէ ի ըիճալը , չօճուգլարը-
նըլ , նիսվանընըլ վէ օրտունըն իչինտէ
պուլունան զարիպին , օտունընը կարան-
տան սույունը չէքէն քիմնէյէ վարընճա-
յա տէկին , Ալլահըն Բապըլըն պու կիւն սէ-
նինլէ 'ադտ էթտիյի Ալլահըն Բապըլըն 'ահտ

վէ եէմինինէ կերմէք իջլուն , պու կիւն սիզ ճիւմէնիզ Ալլահընըզ Բապուըն Հուզուըննսա տուրույորսընըզ» (Թէս . 29 . 10-12) :

(2) Ահա ը ճէտիտ տախի ինանանլարըն չօճուզլարընը վա'տըն տախիլինտէ սայըյօր : Շէօյլէ քի , սիր փէտէր եա վալիտէ քէնտախի ինանըս վաֆթիզ օլունարաք քիլիսա 'ալազասընա գապուլ օլունտըղընտա , Ալլահըն 'ինայէթի վա'տըն հասէսիլլէ , ա-նըն չօճուզլարընըն տախի վաֆթիզէ սէլահայէթի օլույօր : Պետրոս րէսուլ , «վա'տ սիզէ վէ հվատընըզա » (Ա'մալ . 2 . 59) տէմէքլէ , 'այնի մէպտէյի սէյան էթմիլ օլտու : Լիտիա հագգընտա օգոյօրըզ քի « Բէնտիտիլլէ խանէսի խալըզ վաֆթիզ օլունտը » (Ա'մալ . 16 . 15) : Վէ Ֆիլիպէտէքի հապսիտանէ միտիլի հագգընտա տէնիլմիլ տիր քի , « Բէնտիտիլլէ ճէմի'թէ'ալլիւգաթը տէր'ազապ վաֆթիզ օլունաըլար » (Ա'մալ . 16 . 33) : Փապլուս րէսուլ տախի Իսթէֆանօսըն խանէսի խալըզը վաֆթիզ էթմիլ օլտըղընը գիքր էտէյօր (1 Գօր . 1 . 16) : Ինանանլարըն չօճուզլարընը վաֆթիզ օլունմասը թա րէսուլլէրին կիւնիւնտէն պաղամըլ օլուպ , անլէրտէն սօնիրա կէլէն քիլիտալարտա իճրաող տէվամ էթմէքտէ օլտըղընը օլ վագթըն Հայրապետիլի սէրահաթէն գիքր էյլէմիլլէր տիր :

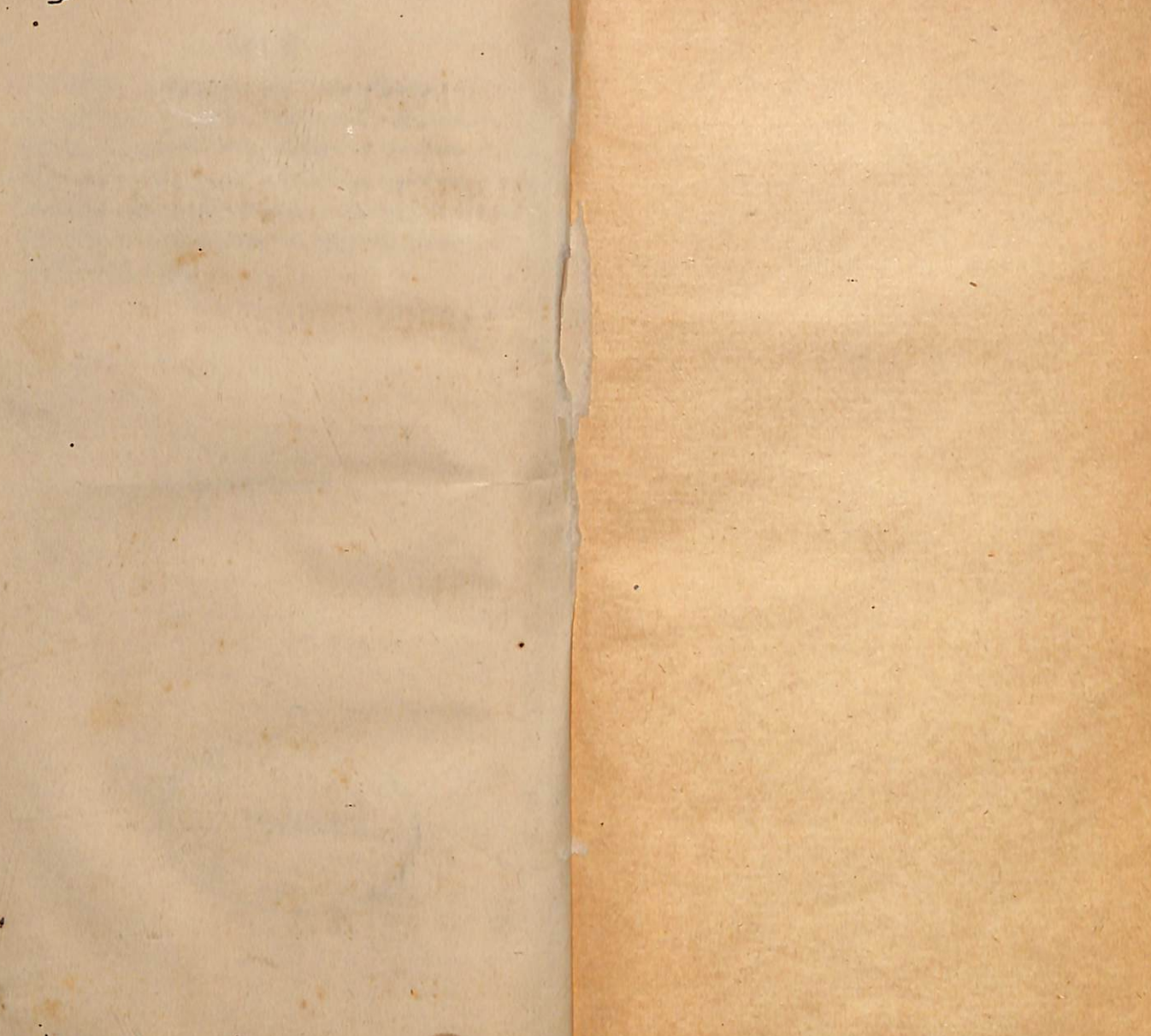
(Ժ) Վաֆթիլ օլունան չօճուզլարըն քիլիսայա 'ալազասըննէ՞ որի :

Վաֆթիլ օլունան չօճուզլարըն վա'տ հասէսիլլէ քիլիսայէ պա'ղը տէրէճէ 'ալազալարը օլտըլը անկալըլըր իսէ տէ , պու միւնասէսէթլէ քիլիտանըն ա'զասը սայըլա ալլիլէճէքլէր տիր տէյէմէզ իղ , չիւնքի փէտէր եա վալիտէ քէնտիլին իմանընա վէ Ալլահըն վա'տընա սիլնա'էն քէնտի էվատընը Ալլահըն 'ահտընա կիրտիլլիյօր իսէ տէ , պու 'ամէլաէ չօճուղըն քէնալի թարաֆընտան րէյ ու ըրիզասը գարըլմայօր : Ալլահըն գապմընա վէ քիլիսասընա տախիլ օլմաղըզտա տախիլ օլանըն րէյ վէ իսթէք վէ գարարընըն պուլունմասը չարթ տըր . պու իսէ չօճուզտա սլիթթասլի'ա օլմատըղընտան , միւմին վալիտէյնին իւմիա վէ արզուսընա կէօրէ պէօյիւտիլքաէն , վէ տինճէֆարըլարընը անկատըգտան սօնիրա , քէնտի հիւսն ի ըրիզասըլա իմանընը վէ վա'տընը պէյան էտիպ , քիլիսայէ օլ վագըթ վէ օլ վէճէլէ գապուլ օլունաճագ տըր : Վաֆթիլլիլ չօճուզլար քիլիսանըն րէսմի ա'զասը օլմամաղլէ , 'աչա ի Բապուանիլլէ միւլհագ , եա քիլիսա թէրպլլէսինէ մագհար օլամաղլար : Երինէ տէ , վաֆթիլ օ-

լունամարը չօճուգլար ինչ պիր մէտապէ-
տէ օլմայըպ , վա՛տ հասէպլյէն քիլիսա
անլէր հազգընտա տահա զլյատէ իւմիտ-
վար պուլունմասըլէ, անլէրին թա՛լիմ ու
թէրպլյէտինէ , վէ թարիգ ի թազվատա
վէրվէրտէ օլունմալարընա զլյատէ տիգ-
գաթ էտէ պիլր :

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653122

